

DRWECA

Z DODATKAMI: „OPIEKUN MŁODZIEŻY“, „NASZ PRZYJACIEL“ i „ROLNIK“

„Drweca“ wychodzi 3 razy tygodn. we wtorek, czwartek i sobotę rano. —
Przedpłata wynosi dla abonentów miesięcznie z doręczeniem 1,20 zł.
Kwartalnie wynosi z doręczeniem 3,59 zł.

Przyjmuje się ogłoszenia do wszystkich gazet.

Druk i wydawnictwo „Spółka Wydawnicza“ Sp. z o. odp. w Nowemście.

Cena ogłoszeń: Wiersz w wysokości 1 milimetra na stronie 6-lamowej 15 gr,
na stronie 3-lamowej 50 gr, na 1 stronie 60 gr. — Ogłoszenia drobne: Napisowe
słowo (tuste) 30 gr każde dalsze słowo 15 gr. Ogłoszenia zagran. 100% więcej.

Numer telefonu: Nowemias to 8.

Adres teleg.: „Spółka Wydawnicza“ Nowemias to-Pomorze.

ROK XVIII

NOWE MIASTO LUBAWSKIE, SOBOTA, DNIA 22 PAŹDZIERNIKA 1938.

N — Nr 127

Sanacja w roku 1930 uprawiała publicznie bojkot wyborów do Sejmu.

Wobec tego, że sanacja tak bardzo się oburza na Stron. Narod. i inne jak Stron. Ludowe, Stron. Pracy i PPS, za to, że ogłosiły abstynencję w obecnych wyborach do Sejmu i Senatu, warto przypomnieć, jak to sobie postąpiła sanacja czyli wyrażnie BBWR z wyborami w pierwszej połowie roku 1930. Otóż w roku 1928 odbyły się wybory do Sejmu i Senatu. W wyborach tych, które już wówczas dokonywały się w atmosferze wielkiego nacisku i rozmaitych cudów wyborczych, sanacja otrzymała w stosunku do swej istotnej siły w kraju niezwykle dużą ilość posłów, bo aż i czwartą ogółu wybranych posłów i senatorów. Opinia publiczna wówczas oskarżała sanację, że tak wielki sukces zawdzięcza ona grubym nadużyciom. W następstwie tego wyłonili się w licznych okręgach protesty przeciw ważności tychże wyborów i w rzeczy samej Sąd Najwyższy we wielu okręgach skasował wybory i na skutek tego rozpisane zostały w tych okręgach na początku roku 1930 nowe wybory. Takie wybory odbyły się w kilku okręgach narodowościowo-mieszanych na Kresach, a m. i. w okręgu gnieźnieńskim. Sanacja czyli BBWR miała tu możliwość, biorąc udział w tych wyborach, wykazać, że zarzuty jej czynione, iż w nieuczciwy sposób zdobyła mandaty, były bezpodstawne i że w uczciwej walce wyborczej umie też utrzymać swój stan posiadania. Ale BBWR wolał takiej uczciwej rozgrywki nie zaryzykować. Więc jak sobie wobec tego poradził? Otóż poprostu ogłosił bojkot wyborczy. W piśmie sanacyjnych i w setkach tysięcy ulotek, rozrzuconych pomiędzy wyborców, wezwał on swych zwolenników publicznie, żeby udziału w wyborach nie wzięli i od głosowania się zupełnie wstrzymali. Odezwy te kończyły się takim wezwaniem: „kto uczciwy, kto zachował niezatrute jadem partyjnym sumienie narodowe i państwowe, ten udziału w obecnych wyborach nie weźmie“. A co było następstwem takiego „niezatrutego jadem partyjnym sumienia narodowego i państwowego“? Otóż na skutek wstrzymania się od wyborów ze strony sanacji i usilnej z jej strony pod tym względem agitacji zyskał element niepolski, odnosząc poważne sukcesy.

M.in. dzięki temu właśnie bojkotowi wyborczemu przeprowadzili Niemcy w okręgu gnieźnieńskim swego posła. Na to postąpienie BBWR wówczas nawet oburzył się całkiem lojalny wobec sanacji i jej b. życzliwy Związek Obrony Kresów Zachodnich, który na swym zebraniu uchwalił osobny komunikat, który przesłał do prasy, — a w którym m.in. oświadczył:

„Z okazji ponownych wyborów do Sejmu w okręgu wyborczym gnieźnieńskim ogłosił komitet regionalny Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem na województwo poznańskie, a w ślad za nim poszczególne komitety powiatowe BBWR odnośnego okręgu wyborczego, wezwanie, w którym apelują do głosujących, aby się wstrzymali całkowicie od głosowania.

Ze względu na to, że w okręgu tym po raz pierwszy przy wyborach w roku 1928 Niemcy, — a więc obóz wrogi Państwu, — uzyskali mandat, a określone wyżej stanowisko komitetu regionalnego BBWR musiało w następstwie przyczynić się do utrwalenia niemieckiego stanu posiadania lub nawet do pomnożenia — wobec tego Zarząd Główny Związku Obrony Kresów Zachodnich stwierdza, że komitet regionalny BBWR wyżej stwierdzonym stanowiskiem, propagującym abstynencję wyborczą w okręgu, w którym wrogi państwu polskiemu obóz niemiecki uzyskał mandat, dla względów partykularnych — poświęcił interesy państwowe i narodowe“.

To, co podajemy, to są fakty, fakty niezłbite, którym nikt zaprzeczyć nie może. Faktem więc jest, że w roku 1930 sanacja ogłosiła bojkot wyborów, uprawiając za pomocą gazet i odezwy energiczną agitację za niegłosowaniem we wyborach w danych okręgach, naruszając na szwank najżywniejsze interesy narodowe oraz przyczyniając się np.

w okręgu wyborczym gnieźnieńskim do uzyskania przez Niemców jednego mandatu. Stwierdzamy również, że wówczas akcja ta sanacji nie spotkała się ani z żadnym sprzeciwem władz ani z żadną cenzurą ani z jakąkolwiek inną przeszkodą.

Warto to zapamiętać.

„Dziennik Poznański“ zamieszcza następujący list jednej ze swoich czytelniczek:

„Czytałam wczoraj, że w Warszawie na wielkim wiecu „OZN“ zasiadał w prezydium zebrania znany i wybitny aktor Polski Józef Węgrzyn. Odczytywał on nawet rezolucje. Zapisalam się swego czasu do „OZN“ z wiarą, że należy się jednoczyć, a poza tym, że wstępuję do grupy politycznej, służącej ideałom katolickim. Niestety! Cóż mam teraz sobie myśleć, gdy „OZN“ oddaje na swych publicznych wystąpieniach głos człowiekowi, który brał ślub w kościele narodowym. Dla pana Węgrzyna to kwestia jego sumienia, ale dla szerokiej mas katolickich to rzecz niedopuszczalna, aby właśnie on przedkładał publicznie zebraniu „OZN“ rezolucje do przyjęcia.“

Dodać tu warto, że w Wadowicach kandydatem na posła wybrany został p. Putek, o którym pisano już że „1) został wykluczony ze Stronnictwa Ludowego i 2) został ekskomunikowany przez proboszcza parafii, w której zamieszkuje“.

Cofnięty zakaz kandydowania.

Jak podaje „Piełgrzym“, JE. ks. Biskup Okoniewski cofnął zakaz i udzielił ks. prob. Hoffmannowi z Pinczyna pozwolenia na kandydowanie do Sejmu na skutek interwencji ze strony starosty i delegacji robotników.

Ks. kan. Syrewicz wystąpił z Ozonu.

„Słowo“ z dnia 18 bm. przytacza następujący list ks. kan. Ludwika Syrewicza, dziekana i proboszcza rówieńskiego:

„JWPan Dyrektor Kazimierz Lewicki, Przewodniczący Okręgu O.Z.N. w Łucku.

Przy niniejszym zwracam JWPanu nominację na członka Rady Obwodowej O.Z.N. w Równem i proszę o skreślenie mnie z listy członków. Ostatnie wypadki na naszym terenie wykazują jasno ogromną rozbieżność pięknego programu O.Z.N. z jego zastosowaniem w życiu — przeprowadzenie kandydatów na posłów ludzi wrogo usposobionych do religii katolickiej zmusza mnie do rezygnacji. Z szacunkiem ks. kan. Ludwik Syrewicz (Dziekan i proboszcz rówieński).“

Również zrzekli się kandydowania.

Jak się dowiadujemy, wybrani jako kandydaci na posłów na zgromadzeniu okręg. w Grudziądzu ziemianin z Mieszew p. Łangowski oraz p. Kazimierski, osadnik z pow. grudziądzkiego, zrzekli się kandydowania.

Ciekawe rozgrywki wyborcze.

„Goniec Warszawski“ zajmuje się walką, jaka się rozegra w Wilnie między gen. Skwarczyńskim, a gen. Żeligowskim:

„Sławkowie i konserwatyści dają nie tylko do wyboru gen. Żeligowskiego, ale i do utracenia gen. Skwarczyńskiego. Również emocjonująca walka toczyć się będzie w Warszawie w piątym okręgu wyborczym.

Płk. Sławek, b. bojowiec socjalistyczny, zaufany marsz. Piłsudskiego, stoczy bój wyborczy z prof. Makowskim, również b. socjalistą i wybitnym piłsudczykiem.

Humor wyborczy.

Bydgoszcz. Starszy cechu rzemieślniczego p. Goddek wysłał do delegatów, uczestniczących w zgromadzeniu wyborczym, życiorys, w którym zapewniła, iż — „jest jednym z najruchliwszych działaczy rzemiosła na Pomorzu, że pracował jako czeladnik rzeźnicki w Ostrowie, Poznaniu i Berlinie, że jest z domu wychowany w duchu narodowo-katolickim, że był śpiewakiem, należał do „Sokoła“, no i należał do abstynentów, że wykupił z rąk Niemca jedną z większych kamienic w Bydgoszczy, że witał w Bydgoszczy p. Wojewodę, że otrzymał za te i podobne zasługi „srebrny krzyż“ itd.

Niestety, niewdzięczni delegaci umieścili nazwisko p. Godka na 5 miejscu.

Cenzura działa.

Cenzura w ostatnich czasach bardzo jest czynna. Dowodzą tego liczne konfiskaty. Jak już wykazaliśmy, nasza gazeta uległa ostatnio kolejno trzykrotnie konfiskacie. Ale nie tylko nam się tak przytrafiło. Dzień w dzień, w piśmie znajdujących się na naszym biurku redakcyjnym, spostrzegamy liczne białe plamy. Ostatnio „Słowo Pomorskie“ uległo konfiskacie aż trzykrotnie tylko w jednym numerze. Dziś, w dniu 20 bm. spotykamy się z konfiskatą w „Robotniku“ i w konserwatywnym „Czasie“.

Organ Stron. Lud. „Zielony Sztandar“ ostatnio wyszedł bardzo chudy. Komunikat redakcyjny wyjaśnia, iż numer „Ziel. Sztandaru“ został w całości skonfiskowany i to z powodu sprawozdania z kongresu ludowców oraz z powodu wypowiedzenia o jednomyślniej decyzji mas chłopskich, reprezentowanych na kongresie, a skupionych przy Stron. Lud. w sprawie wyborów do Sejmu i Senatu, wobec czego redakcja umieściła tylko kilka wiadomości ze świata, zebranych w ostatniej chwili.

Po ocenowaniu mowy p. wicepremiera „Gazeta Polska“ tłumaczy się.

Ostatnio „Gazeta Polska“ umieściła uroczyste oświadczenie p. red. Miecz. Starzyńskiego, że opuszczenie kilku ważnych momentów z przemówienia wicepremiera Kwiatkowskiego nastąpiło z powodu trudności technicznych redakcji, wobec czego dane ustępy redakcja podaje w ostatnim numerze. Na to odpowiada warszawski „Robotnik“: Dobrze, pośpiech, ale dlaczego pośpiech przeistoczył się w tendencję? Dlaczego nożyce redakcyjne w pośpiechu żwawo odeinały właśnie fragmenty mniej miłe oficjalnemu „Ozonowi“?

Zjednoczenie Zawodowe Polskie pod komendą „Ozonu“.

Co na to robotnicy, pozostający jeszcze w tym związku?

„Gazeta Polska“ (nr 287 z 19 bm.) podaje, iż pod przewodnictwem szefa „Ozonu“ odbyła się konferencja (przed kilku miesiącami odbyła się podobna) delegatów upoważnionych z ramienia rady naczelnej Zjedn. Zawod. Polskiego, zarządu główn. Chrześc. Zjedn. Zawodowego i wydz. wykon. Zjedn. Polskich Zw. Zawodowych (związki „ozonowe“). Na konferencji, jak podaje wymienione pismo sanacyjne, przyjęto deklarację „porozumienia polskiego świata pracy“, której myślą przewodnią jest m. in. współpraca „w konsolidowaniu woli społecznej“. Tak tedy ZZP poszło pod komendę „Ozonu“. Co na to powiedzą ci robotnicy, którzy jeszcze pozostają w ZZP, którego przywódcy zaprowadzili ich... na podwórko sanacyjne?

Narada na Zamku.

P. Prezydent RP. przyjął ostatnio w obecności p. marsz. Śmigłego Rydza, p. prezesa Rady Min., gen. Sławoj Składkowskiego i p. wicepremiera Kwiatkowskiego, którzy referowali o bież. pracach rządu.

Gen. Sosnkowski reprezentantem P. Prezydenta i Marsz. Śmigłego-Rydza na pogrzebie płk. Bellny-Prażmowskiego.

P. Prezydenta R. P. i marsz. Śmigłego-Rydza na uroczystościach pogrzebowych w dniu 20 bm. reprezentował gen. Sosnkowski.

Śp. płk. Bellna-Prażmowski odznaczony wstęgą orderu „Polonia Restituta“.

P. Prezydent odznaczył śp. płk. Władysława Bellnę-Prażmowskiego wielką wstęgą orderu Odrodzenia Polski za wybitne zasługi we walce o niepodległość i w pracy dla Państwa.

Organizacje mogą występować z inicjatywą odnawienia do końca bież. roku.

P. Prezes Rady Ministrów przedłużył termin nadsyłania wniosków wraz z życiorysami [o odnawienie zasługujących na polu pracy społecznej] ze strony organizacji społecznych do końca br.

Rząd czeski złożył w Budapeszcie nowe propozycje.

Rząd czeski złożył w Budapeszcie nowe propozycje. Jednak i te propozycje uważają Węgry za niewystarczające. Węgry uważają, że sprawa wspólnej granicy polsko-węgierskiej jest dla nich kwestią życia i śmierci.

Jak wiadomo, Mussolini popiera sprawę wspólnej granicy polsko-węgierskiej. Niemcy natomiast są temu przeciwni.

Delegat rządu słowackiego w Warszawie.

Do Warszawy przybył specjalnym samolotem z Bratysławy poseł Karol Sidor, jako delegat rządu rządu słowackiego. Według pogłosek poseł Sidor poruszy również sprawę przyszłych granic polsko-słowackich.

Spotkanie min. Becka z królem rumuńskim Karolem.

Jak już podaliśmy — min. spraw zagraniczn. Beck udał się do Rumunii, gdzie nastąpiło spotkanie się z królem Karolem. Chodzi tu oczywiście o sprawę wspólnej granicy polsko-węgierskiej, zatem i o kwestię Rusi Podkarpackiej. Rumunia bowiem niechętnie patrzy na powiększenie się Węgier, gdyż posiada również znaczne obszary dawniejszych Węgier. Chodzi widocznie o uzgodnienie spraw tych z rządem rumuńskim.

Dyr. Lubieński w Budapeszcie.

W dniu 19 bm. wyjechał do Budapesztu dyr. gabinetu min. spraw zagr., p. Michał Lubieński. — Celem tej podróży jest sprawa wspólnej granicy polsko-węgierskiej, która dałaby również zetknięcie się na wspólnej granicy 3 państw, a mianowicie Polski, Węgier i Rumunii.

Wybory w Belgii.

Bruksela. W wyborach komunalnych w Belgii odniosły zwycięstwo partie liberalna, socjalistyczna i katolicka. W Brukseli powiększyli ilość mandatów liberałowie. W okręgach przemysłowych większość osiągnęli socjaliści, natomiast w gminach flamandzkich — katolicy, kosztem nacjonalistów flamandzkich.

Liczba głosów rektów wykazuje spadek. W Brukseli stracili oni jedną trzecią głosów. Na pograniczu stronnictwo proniemieckie odniosło porażkę, z wyjątkiem Eapen, gdzie zdobyło większość głosów.

Odwołanie kazania kardynała Innitzera.

Wiedeń 17.10. Niedzielne kazanie kardynała Innitzera zostało odwołane. Nie odbyła się też procesja z kościoła św. Karola do katedry św. Szczepana wskutek zakazu władz.

Wojska angielskie okrążyły starą Jerozolimę.

Znaczna część starej Jerozolimy opanowana została przez powstańców arabskich. Obecnie Anglicy po otrzymaniu posiłków okrążyli starą Jerozolimę i zdobywają ulicę po ulicy.

Nastroje antypolskie na Litwie się wzmagają.

Nastroje antypolskie na Litwie kowieńskiej ostatnio znów przybierają na sile, o czym świadczą choćby następujące wypadki:

Przed gimnazjum polskim w Poniewieżu doszło w dniu 9 bm. do poważnych starć między studentami polskimi, a litewskimi. Przed gimnazjum przeszła grupa studentów, wnosząc prowokacyjne okrzyki antypolskie, na które zareagowała młodzież polska. Podobne prowokacje miały miejsce w ciągu następujących dni. Szereg uczniów polskich odniosło rany.

Ostatnio aresztowano i osadzono w więzieniu 2 nauczycielki, p. Maniewiczównę i p. Zdanowiczównę, za prywatne nauczanie języka polskiego. Z Datnowa donoszą, że nauczyciel tamt. szkoły ludowej litewskiej zbil w straszny sposób ucznia tej szkoły, Polaka za to, że ten trzymał w ręku egzemplarz legalnie wychodzącego na Litwie czasopisma polskiego „Chata Rodzinna”.

Protest Polski w Kownie.

Wilno. Z Kowna donoszą, że poseł polski przy rządzie litewskim min. Charwat złożył ostry protest przeciwko prześladowaniom osób narodowości polskiej na Litwie.

Kurczy się polski stan posiadania w Gdańsku.

Polski stan posiadania na obszarze W.M. Gdańska kurczy się stopniowo coraz bardziej. Liczba Polaków, którzy w ostatnim roku przeszli do obywatelstwa hitlerowskiego, obliczana jest na około 1000 rodzin. Głównym motywem przechodzenia do Niemców jest rozpacz z powodu braku pracy i chleba. Zanika również spora ilość placówek handlowych.

Śmierć weterana 1863 r.

W Kielcach zmarł śp. Franciszek Piotrowicz, weteran-powstaniec 1863 i b. legionista 1 pułku ułanów Beliny.

Zgon znakomitego pianisty polskiego.

Warszawa. Zmarł tu po długiej chorobie serca w 87 m roku życia znakomity pianista Aleksander Michałowski, który był świetnym odtwórcą Chopina.

Szereg ważnych wydarzeń

czeka nas w kraju i zagranicą. Każdy światły mieszkaniec miasta i wsi, zwłaszcza podczas nastających długich wieczorów, bez gazety się obejść nie może.

Już od 15 b. m. można zamawiać „DRWĘCĘ” na miesiąc listopad.

Obszar polskiego zasięgu językowego na Spiszu, w Orawie i w Czadeckim.

Wobec rosnącego zainteresowania społeczeństwa polskiego sprawą Spisza, Orawy i Czadeckiego podaje się tu dane, dotyczące polskiego zasięgu językowego na tych ziemiach, oparte na ściśle naukowych podstawach. Na Spiszu, po przyłączeniu w r. 1920 małego skrawka powiatu starowieskiego, obejmującego 13 gmin z ludnością 8 500 dusz, pozostało na obszarze Spisza 37 gmin czysto polskich z przeszło 20 000 mieszkańców. Obszar zwartego zasiedlenia polskiego obejmuje resztę powiatu starowieskiego z gminami: Stara Wieś, Golembark, Lechnica, Leśnica, Szwabry Wyżne i Niżne, Hallgowce, Maciaszowce, Frankowa, Frankówka, Hanuszowce, Gibel, Hawka, Rychwałd, Hagl, Relów, Jezierskie; w powiecie starolubowski gminy: Stara i Nowa Lubowla, Druzbaki Wyżne i Niżne, Lackowa, Forbasy, Kotaczków, Pod zadek, Pilchów, Kacze, pół Maliszka i Granastowa; w powiecie kieżmarskim gminy: Jaworzyna, Zdział, Lendak, Wyborna, Kryg, Słowińska Wieś, Jurskie, Krzyżowa Wieś i Mały Stawków. Oprócz tych czysto polskich gmin znajduje się na obszarze Spisza pewna ilość osad z przewagą ludności niemieckiej bądź łemkowskiej (ruskiej) i te jednak gminy, jak miasteczka Podoliniec, Kieżmark, Gniazda, Biała Spiska oraz wsie Toporzec, Rakusy, Folwark, Hłumnica, Osturnia, mają znaczny, nieraz przeważający procent ludności polskiej.

Na Orawie przyznany został w Polsce w r. 1920 skrawek wschodni z 12 gminami, liczący około 15 000 dusz. Przeszło drugie tyle ludności polskiej, osiadłej pod Babłą Górą i Piłskiem, w zwartej masie w powiecie namiestowskim zamieszkuje 10 gmin: Herducka, Nowoc, Matne, Wesole, Sibelne, Połhora, Rabcza, Rabczyce, Głodówka i Sucha Góra.

Ziemia Czadecka, przylegająca na południu do Śląska Cieszyńskiego, należy również do polskiego obszaru etnicznego, jakkolwiek język tej ludności na zachód od Czacy uległ w ostatnich dziesiątkach lat dość znacznemu zesławowaceniu. Są to wsie: Rakowa, Zakopce, Staszów, Oleśna, Podwysoka, Turzówko, Wysoka, Maków. We wschodniej części tej ziemi, położonej w kącie między Śląskiem a Ziemią Żywiecką, mówi lud czadecki czystą piękną gwara polską, a to we wsiach: Skalite, Czarne, Swierczynowiec i Oszczadnica. Ludność miasteczka Czacy jest językowo mieszana (polsko-słowacko-żydowska).

Poza tym obszarem zwartego zasiedlenia polskiego znajduje się na Słowacji cały szereg wysp językowych większych i mniejszych, stanowiących enklawy polskie wśród ludności słowackiej. Liczbę mieszkańców w tych rozproszonych wysepkach polskich ocenić można na co najmniej kilkanaście tysięcy.

Główny Komitet Pomocy dla Spisza, Orawy i Czadeckiego w Krakowie.

Kraków, Rynek Gł. 22. Telef. 161-80.

Krzyże i medale niepodległości dla bojowników o Śląsk Zaolzański.

W dniu 18 bm. Rada Ministrów przyjęła projekt dekretu Prezydenta RP., uzupełniającego rozporządzenie o krzyżu i medalu niepodległości postanowieniem, że krzyżem i medalem niepodległości odznaczone będą również osoby, które zasłużyły się czynnie w okresie walk powstańczych o wyzwolenie w r. 1938 Śląska Cieszyńskiego za Olzą. Osobom tym krzyż i medal niepodległości można nadać do dnia 31 marca 1939 roku na podstawie zgłoszeń, złożonych najpóźniej do dnia 31 stycznia 1939 r.

Zwycięstwo Polski w Gordon-Bennecie. Polacy zajęli pierwsze, trzecie i piąte miejsce

Bruksela. Ogłoszenie definitywnych wyników tegorocznych zawodów o puchar Gordon-Bennetta wywołało w Brukseli duże zdziwienie. Okazuje się bowiem, że wbrew poprzednim zapowiedziom drugie miejsce przypada Belgowi Thennardowi, a nie inż. Krzyszczkowskiemu, czwarte zaś Francuzowi Dollfusowi w miejsce por. Koblańskiego. W rezultacie Polacy zdobyli pierwsze, trzecie i piąte miejsce, a nie pierwsze, drugie, czwarte, jak to poprzednio zapowiadano, co jest i tak wielkim sukcesem Polski.

Nowa wielka łódź podwodna „Sęp”

Gdynia. Polska marynarka wojenna wzbogaciła się o nową wielką łódź podwodną „Sęp” o długości 84 m, szerokości 6 m i załodze około 50 ludzi. Nowa łódź podwodna budowana była w Holandii we Vlissingen.

WIADOMOSCI

Nowe Miasto Lubawskie, dnia 21 października 1938 r.
Kalendarzyk. 21 października, piątek, Urszuli.
22 października, sobota, Korduli.
23 października, niedziela, XX po św.
Wschód słońca g 6 — 09 m. Zachód słońca. g. 16 — 33 m.
Wschód księżycy g 4 — 13 m. Zachód księżycy g 15 — 49 m.

Pocztowcy Polakom zza Olzy.

Wśród ofiar na napływających stale na rzeź Polaków ze Śląska Zaolzańskiego na podkreślenie zasługuje ofiarność pracowników pocztowych okręgu pomorskiego, zrzeszonych w Pocztowym Przystosobieniu Wojskowym, którzy samorzutnie na ten cel złożyli sumę 3,340 zł.

Z miasta i powiatu

Święto Chrystusa Króla w Lubawie.

W niedzielę, dnia 30 października r. b. cały świat katolicki obchodzić będzie uroczyste święto Chrystusa Króla. We wszystkich miastach Polski, a nawet i po walach, urządzić się będzie potężne manifestacje katolickie ku czci Chrystusa Króla.

W Lubawie odbyło się w ubiegły wtorek posiedzenie Zarządu Akcji Kat pod przewodnictwem prezesa Akcji Kat. p. dyr. Kijory, celem talenta programu uroczystego obchodu tegorocznego Święta oraz podjęcia wstępnych prac organizacyjnych. Między in. postanowiono w Święto Chrystusa Króla wieczorem urządzić koncert instrumentalno-wokalny, którego całkowity dochód przeznacza się na rzecz odnowienia kościoła farnego. W koncercie wezmą udział zespół młodszych muzyki pod dyrekcją p. Wacława Dakowskiego oraz chór Tow. śpiewu „Harfa” pod dyrekcją p. Mówińskiego.

Blizsze szczegóły podamy w następnym numerach.

Dzień misyjny w Lubawie.

Lubawa. Z okazji przypadającego dnia misyjnego urządziła koło misyjne przy tut. SMZ w niedzielę, dnia 23 X br. o godz. 20 tej w sali p. Kowalskiego wieczornicę misyjną, połączone z przedstawieniem. Specjalne przedstawienie dla dzieci po południu o godz. 16-tej. Wstęp za dobrowolnymi datkami. Czysty zysk przeznacza się na cele misyjne. Upraszają się obywatelstwo miasta o łaskawe poparcie tak wzniezionej imprezy.

Serdeczne „Bóg zapłać”.

Lubawa. Wenta jesenna, którą stowarzyszenie nasze urządziło w niedzielę, dnia 16 października, dała wynik bardzo zadawalniający dzięki zycielwemu poparciu naszej imprezy dobroczynnej przez obywatelstwo Lubawy i okolicy. Toteż serdeczne składamy „Bóg zapłać” Szanownemu Obywatelstwu za liczny udział w wencie oraz zabawie tanecznej, wszystkim szlachetnym ofiarodawcom za datki w gotówce oraz w naturaliach, wszystkim panom i panom, którzy tak obocho pomagali nam przy urządzaniu wenty, szczególnie panom, które były czynne przy urządzaniu i sprzedaży bufetu, a na pierwszym miejscu p. Franciszko-woj Licznarskiej, która najwięcej dołożyła starą i pracy.

Wreszcie serdeczne wyrażamy „Bóg zapłać” wszystkim, którzy dostarczyli nam bezpłatnie furmanek do objazdów kwestarskich w okolicy. Życzliwe poparcie Szan. Obywatelstwa, z jakim stale się spotykamy, jest dla nas bodźcem i zachętą do jeszcze gorliwszej pracy.

Zarząd Konferencji św. Wincentego a Paulo w Lubawie.

10-lecie i kulanie o godność króla i rycerzy Klubu Kręglarzy „8 złotych”.

Lubawa. We wtorek, dn. 18 bm. tut. Klub Kręglarski „8 złotych” obchodził uroczystość swego 10-letniego istnienia. Z okazji tej została urządzona w lokalu p. Jurkiewicza skromna wleczornica. Uroczystość zagalł prezes p. Krych, który też po powitaniu obecnych złożył obszerną sprawozdanie z całej działalności klubu. Klub założony został z inicjatywy p. Stefana Nadolnego dn. 23 października 1928 r. pierwszym prezesem klubu został ówczesny burmistrz naszego miasta, p. Pater. Plastował on tę godność do października 1929 r. Współzałożycielami i członkami byli: pp. Karzewski M., Kowalkowski Fr., Przeradzki R., Krych St. i Tykarski Fr. Następnie prezesami klubu byli kolejno: pp. Krych, Stienka K., Tykarski Fr., Karzewski M., Dakowski Wacław, Maliszewski Aug., a od roku 1935 godność prezesa plastuje p. Krych Stefan. Klub liczy obecnie 15 członków. Za przyczynienie się do pomyślnego rozwoju klubu otrzymali pamiątkowe odznaczenia 10 lecia pp. Karzewski M., Kowalkowski Franc. i Przeradzki Roman.

Równocześnie podczas uroczystości odbyła się dekoracja króla i rycerzy na rok 1938-39, którzy to w dzień przed tą uroczystością, tj. w poniedziałek, 17 bm. uzyskali w 100 rzutach najwyższą liczbę punktów i to: p. Pastalski Alojzy — król, zdobył 645 p., p. Karzewski Maksymilian — I rycerz 645 p. Błaszowski Stanisław — II rycerz 641 p., a za osiągniętą najniższą liczbę punktów 537 p. Thimn Kazimierz otrzymał szczerą. Po wyczerpaniu programu prezes zamknął wleczornicę hasłem „Cześć Kręglarzom!”

Harcerze przy pracy.

Lubawa. Dnia 16 bm. w godzinach rannych na ulicach miasta Lubawy ożyłszy ruch — to harcerze maszerują w zwartym szeregu, z łaskami, plecakami i maskami na ćwiczenia w lasy rekowickie

Idzie drużyna 17, 22, 33 i 108. Idą ze śpiewem na ustach, dzierżąc krokrem, wyrwawszy się z gnuśności miejskiej, na łono przyrody, aby tam nawdychać się żywicznego powietrza, aby wykazać swą sprawność w podchodzeniu i obserwowaniu nieprzyjaciela, znajomość utywania maski itp.

W drodze — w Samplawie — harcerze lubawscy wystuchali mszy św., a następnie w marszu ubezpieczonym dotarli do Rakowic, gdzie drużyna samplawska przygotowała obiad. W międzyczasie przyszli harcerze z Nowego Miasta, Radomna, Bratana i po omówieniu założeń gry brał harcerska ruszyła „w bój”. Stronę broniącą prowadził dh HR Br. Szulimewicz, a stronę atakującą dh HO Al. Galiński. Całością zaś kierował dh HR P. Klejnowski. Po ćwiczeniach odbyło się krótkie ognisko, przyrzeczenie harcerskie i wręczenie krzyży, a następnie odpiewanie „Idzie noc... Bóg jest tuż...” i pożegnanie ze smutnym westchnieniem, że trzeba już iść do domu. Uczestnik.

Z rejestru stanu cywilnego zam. wrzesień.

Lubawa. Urodzenia: rolnik Jan Drzymalski s. Jerzy Ludwik, robotnik Bronisław Rogoziński s. Józef Brunon, robotnik Władysław Rożentalski c. Jadwiga Helena, rolnik Wiktor Łękowski c. Teresa Danuta, młynarz Józef Goździński c. Aniela, czeł. szewski Feliks Mondzielewski c. Barbara Zofia. Zgony: Stanisław Koszyński 3 m., Edward Adam Ziełński 17 dni, Stanisław Jurkiewicz z Kazanica, 111, zmarł w szpitalu św. Jerzego, Katarzyna Jaworska 176, Marianna Marszałek 128, Wacław Górski 1 m.

Śluby: Urzędnik handlowy Norbert August Liedtke z Gdańska—Wrzeszcz z Leokadią Szczepańską, robotnik Stanisław Gawron z Marianną Wrońską, czeł. szewski Feliks Mondzielewski z Elżbietą Nowicką, robotnik Franciszek Umieński z Heleną Wrzesińską, robotnik Franciszek Renski z Heleną Soboczyńską.

I ja też niegdyś sładziłam

że pranie musi sprawiać wiele kłopotu i trudu. — Od czasu, kiedy poznałam Persil i stosuję go umięjtnie, przekonałam się, że niema nic prostszego, jak gotowanie bielizny w Persilu!

**Istotnie -
co Persil to Persil**

Persil

Wyrób Zakładów „Persil“ Polska Spółka Akcyjna, Bydgoszcz.

Do moczenia bielizny: HENKO, soda do prania i bielienia!

Akcja Katolicka wobec święta Chrystusa Króla w Nowym Mieście.

Nowe Miasto. Dzień 30 bm. jest świętem Akcji Katolickiej. Aby godnie uczcić to święto, odbyło się w dniu 17 bm. w salce parafialnej zebranie członków Akcji Katolickiej parafii nowomiejskiej. Na tym zebraniu stawia się dużą liczbę członków i został jednogłośnie ustalony program, który zostanie w najbliższym czasie podany do wiadomości.

Znaczyć należy, że poszczególne zarządy ofiarowały z wielką chęcią swoje usługi dla uświetnienia tak wielkiej i doniosłej uroczystości. Na wyróżnienie zasługuje miejscowe Stow. Sw. Wincentego a Paulo, które już tak obciążone działalnością charytatywną, oświadczyło gotowość wzięcia na siebie zbiórki ulicznej na cele Akcji Katolickiej.

Miejscowe społeczeństwo parafii, rdzennie katolickie, nie odmówi włożenia chociażby i groza do puszer, bo Akcja Katolicka zasługuje na prawdziwe poparcie, gdyż prowadzi przeciw szerokiej akcji oświatowej, społecznej, a przede wszystkim katolickiej.

M. in. uchwalono urządzić uroczysty pochód, poza tym po południu, jak w ubiegłych latach tak i obecnie akademie. Społeczeństwo miejscowe przyjmie niewątpliwie postanowienie Akcji Katolickiej z uznaniem i okaże swym gremialnym udziałem swoje przywiązanie do włory praojcow naszych, składając cześć i hołd Chrystusowi Królowi.

Z życia chóru „Harmonia”.

Nowe Miasto. W środę, dn. 19 bm. w hotelu p. Bony odbyło się zebranie miesięczne Tow. Spółw. „Harmonia” pod przewodnictwem prezesa p. Bol. Jentkiewicza. Przewodniczący po zagębeniu powitał obecnych, a zwłaszcza kilkunastu nowoprzyjętych członków, zwracając się do nich z apelem nie tylko podjęcia pracy na polu śpiewaczym, lecz także starań około rozszerzenia rodziny śpiewaczej. Wspomniał także p. prezes o stracie, którą spotkał okręg w postaci śmierci dyrygenta chóru „Montusko” w Brodnicy, śp. Zimnego, którego pamięć obecni uczcili powstaniem z miejsc. Następnie sekr. p. Najdrowska odczytała protokół z ostatniego zebrania, który przyjęto bez sprzeciwu. Nastąpiło omówienie planu pracy w najbliższym okresie. Wstąpienie szeregu osób umożliwiło utworzenie chóru męskiego, który niewątpliwie będzie się pomyślnie rozwijał. Zarząd projektuje — jak to zaznaczył prezes — urządzenie koncertu religijnego, podczas karnawału zaś balu maskowego. P. Jentkiewicz apelował też do członków o gorliwe uczęszczanie na lekcje. Następnie p. Najdrowska odczytała interesującą kronikę Towarzystwa, z której wynikało, iż chór św. Cecylii, z którego się obecna „Harmonia” wywodzi, posiada wzniosłe tradycje pielęgnowania nie tylko śpiewu kościelnego i narodowego, lecz także patriotyzmu, czego dowodem przesładowania ze strony polskiej. Za ten interes, pogląd nadzieje chóru, co do których dane zebrała p. sekretarka od działaczek i działaczy starszego społeczeństwa miejsc., nagrodzono ją huczynnym oklaskami. Pewne szczegóły dorzucił p. prezes, po czym zebranie solwował hasłem „Cześć pieśni”. Nastąpiła potem pogawędka i tańce, które ukończono ok. północy.

Niezwykły szyld.

Nowe Miasto. Od kilku dni wisł na jednym z domów przy ul. Kazimierza większy szyld, który roi się od błędów. M. in. napis z obu stron głosi, iż tam dokonuje się naprawy „wyrowek i rowerów”. Sądźmy, iż właściciel szyldu usunie rażące błędy i dokona niezbędnych poprawek napisu.

Jarmark w Kurzętuku

odbył się w dniu 19 bm. Z powodu przyszczy spęd była został odwołany. Spęd koni był nikły. Za dobre konie płacono 250—500 zł, za gorsze 150—250 zł.

Z Pomorza

Szkoła muzyczna w Brodnicy.

Brodnica. Założona w dniu 14 bm. Tow. Muzyczne w Brodnicy uchwalilo otworzyć w najbliższym czasie szkołę muzyczną (filie Toruńskiego Konserwatorium Muzycznego). Wszelkich informacji zainteresowanym udzieli sekretariat Szkoły Muzycznej, codziennie, począwszy od 18 bm. między godz. 15—16,30 w gm. 2-tych.

Nieszczęśliwy wypadek.

Ciche. W czasie młócenia zboża wskutek nieostrożności nieszczęśliwemu wypadkowi p. Jan Łążyński, który doznał złamania palców prawej nogi. — Przewieziono go do szpitala.

Szkoła Rolnicza w nowej siedzibie.

Brodnica. W uzupełnieniu informacji, jakie ukazały się przed paru dniami o wpisach do szkoły rolniczej, nadmieniamy, iż po długich staraniach szkoła znalazła się znów w dawnym gmachu przystosowanym specjalnie do pomieszczenia tej placówki naukowej.

Dzięki obywatelnemu klasom szkoła będzie mogła rozkładać swych uczniów swobodniej stwarzając dogodniejsze warunki pobierania nauki.

Jednocześnie z początkiem roku szkolnego 3 XI dyrekcja szkoły uruchamia dla swych uczniów internat, który pozwoli nawet mniej zamożnym uczniom zamieszkać w Brodnicy, a tym samym lepiej wykorzystywać czas poza lekcyjny, który musieli tracić na dojazdy — nie biorąc już pod uwagę oszczędzania zdrowia tak często lekceważonego zarówno przez samych uczniów jak i ich rodziców.

W porównaniu z poprzednimi latami ilość zgłoszeń wzrosła i wolnych miejsc na I szym kursie pozostało już niewiele. Jak już donosiliśmy, szkoła mieści się obecnie w domu, w którym przed kilku laty się znajdowała (przy ul. Kamionka).

Letarg w kasie bezprocentowej.

Jabłonowo. Jak w innych miejscowościach, tak również i tu nas założono w swoim czasie kasę pożyczek bezprocentowych. O działalności tej kasy obecnie zupełnie cicho. Jak nas informują, powodem tego ma być brak zaufania do pewnej kategorii ludzi w zarządzie. Ludzie ci nie powinni narażać tak pozytywnej instytucji na podważanie do niej zaufania i racji swego stanowiska w niej, a w interesie samej instytucji jak najprędzej ustąpić miejsca osobom cieszącym się zaufaniem ogółu, które by przerwały letarg tej instytucji.

Kiedy otrzymamy baseny ?

Jabłonowo. Ustalną dość znaczny okres czasu od uchwały rady gminnej postanawiającej wybudowanie basenów do wody. Mówi się, iż niedługo miną już 2 lata, a tymczasem nie rozpoczęto prac przy budowie tych. Paraliżuje to w znacznym stopniu akcję naszej straży pożarnej, która w wypadku pożaru jak np. przy ul. Głównej zmuszona jest wodę ze znacznej odległości dowozić. W interesie bezpieczeństwa choćby obywateli należy uchwały rady gminnej dot. wybudowania basenów zrealizować jeszcze przed nadchodzącą zimą. Czekaj na to tu. społeczeństwo.

Polacy nie gęsi...

Jabłonowo. Podczas jednej z ostatnich went powien pan z wyższym wykształceniem posługiwał się językiem niemieckim, co ogólnie wywołało zdziwienie. Niech by o tym pamiętał, że „Polacy nie gęsi, bo swój język mają”, jak to już mawiał Mikołaj Rey w XVI w.

Licytacja koni z Państwowej Stadniny Koni w Janowie Podlaskim.

Pomorska Izba Rolnicza podaje do wiadomości PP. Rolników, że w dniu 25 X br. o godz. 12 tej odbędzie się w Janowie Podlaskim licytacja 35 koni z Państwowej Stadniny Koni.

Bliższe informacje w powyższej sprawie oraz wykaz koni przeznaczonych na licytację mogą PP. Rolnicy otrzymać bezpośrednio od Zarządu Państw. Stadniny Koni w Janowie Podlaskim.

RUCH TOWARZYSTW

Nowe Miasto. Kwartałne zebranie cechu stolarskiego odbędzie się w niedzielę, dnia 23 bm. o godz. 1 po południu w lokalu p. Strehla. Dla ważnych spraw przybycie jest konieczne. Zarząd.

Nie wyscielone krzesło

nie jest wykończony i nie nadaje się do siedzenia. Podobnie i kawa bez „Domieszki Francka” nie posiada pełnego smaku i nie jest gotowa, gdyż

do każdej kawy: do ziarnistej, do zbożowej, do mieszanek — należy zawsze „Domieszka Francka”

Żyd Kiewe powiesił się.

Grudziądz. Żyd Bendyke Kiewe, wysłany jako obywatel niemiecki do Niemiec, uciekł stamtąd i przebywał w Toruniu. Kiewe starał się w Toruniu o przedłużenie prawa pobytu w Polsce. Przedwczoraj policja odstawiła go do Grudziądza, a wczoraj rano o godz. 7 Kiewe powiesił się w swoim mieszkaniu.

Czy to dopuszczalne ?

Żyd komendantem obrony przeciwlotniczej.

Kraków. Zarząd Miejski zamianował tzw. komendantów bloku domów dla ochrony przeciwlotniczej. Na tych odpowiedzialnych stanowiskach znajdują się Żydzi, nawet w dzielnicach zamieszkałych prawie wyłącznie przez ludność polską. Np. blok domów między ulicami Smoleńsk, Krasieńskiego, Piłsudskiego i Retoryka dostał komendanta w osobie dra Samuela Lichtiga.

Uważamy, że mianowanie Żydów komendantami obrony przeciwlotniczej w dzielnicy katolickiej jest rzeczą niedopuszczalną.

W Niemczech wykryto milionową aferę przemysłową uprawianą przez Żydów.

Berlin. „Berliner Zeit am Mittag” donosi, że na granicy z Holandią policja niemiecka nakryła szajkę przemysłową z 12 osób, wyłącznie Żydów, którzy zdołali przemyć poza granicę ponad milion marek w gotówce, w złocie i biżuterii. W czasie aresztowania odebrano im przemyt wartości około 1/2 miln. marek. W tej bandzie znajdowała się i para małżeńska, która pod pretekstem podróży poślubnej i jako obywatele holenderscy stó razy przekraczała granicę, uprawiając przemyt.

Powiat i miasto Brodnica w walkach o niepodległość 1914—1920 r.

Był członek Wydziału Wykonawczego Pow. Rady Ludowej p. Sylwester Bizan opracował i wydał powyższą książkę o objętości 200 stron druku.

Omówiwszy w skróceniu historię porozbiorową zaboru pruskiego, opisuje autor wypadki roku 1914, a zwłaszcza ilustruje, jak ludność miasta i powiatu reagowała na zdarzenia dziejowe, co do powiatu brodnickiego dochodziło z różnych pól bitew, jak ludność powiatu zachowywała się i co przechodziła w latach wojny światowej. Dalej opisuje autor z precyzją dokładnością polską pracę konspiracyjną podczas wojny, powstanie Rad Ludowych, Powiatowej Rady Ludowej, dzieje i czyny Rady Robotników i Żołnierzy, bandyckie rządy Gneszycu z osławionym Rossbachem, dzieje Niemieckiej Rady Ludowej i polskiej służby wywiadowczej. Następnie omawia znaczenie Sejmu Dzielnicowego w Poznaniu, sprawę zbierania podatku narodowego i obozu jeńców oficerów francuskich w Brodnicy.

Jest to wzorowo opracowana historia miasta i powiatu brodnickiego z lat 1914—20, praca obszerna, nie mająca dotychczas równej sobie. Gdyby tak można opracować wszystkie powiaty na Pomorzu, natenczas przyszły historycy miałyby łatwą pracę z historią Pomorza na przełomie czasów naszych. Autor, biorąc wybitny, a nieraz i kierowniczy udział w życiu polskim pow. brodnickiego w latach 1914—20 i później, podaje nam źródłowe dane o wszystkich społeczeństwach polskiego, których celem było uzyskanie niepodległości. Pełna poświęcenia praca całego społeczeństwa polskiego sprawiła cud zmartwychwstania Ojczyzny.

Książka p. Bizana jest doskonałym podręcznikiem historii nowoczesnej Pomorza i powinna się znaleźć w każdej bibliotece i to nie tylko na Pomorzu.

Za Polskie Związki Zach. Obw. Brodnica
Ks. Tęgowski, prezes.

GIEŁDA WARSZAWSKA

dolar 5.32 frank francuski 14.22; frank szwajcarski 121.05 funt szterling 25.38; marka niemiecka 212.01; korona czeska 18.28; gulden gdański 100.25.

GIEŁDA ZBOŻOWA

Płacono w złotych kg za 100

	Poznań, 20. 10.	Bydgoszcz, 19. 10.
Zyto nowe	13.50—14.00	14.25—14.50
Pszonica	19.00—19.50	18.75—19.25
Jęczmień	14.75—15.25	14.75—15.00
Owies	15.10—15.50	15.25—15.50
Groch Viktoria	24.50—26.50	23.50—27.50
Groch Folgera	24.50—26.50	22.00—25.00
Wyka jara	23.00—24.00	20.50—21.50
Siemie lniane	48.00—51.00	47.00—49.00
Rzepak zimowy	41.50—42.50	41.00—42.00
Gorzycza	33.00—35.00	33.00—35.00

Za redakcję odpowiedzialny: Józef Rogoziński w Nowym Mieście Lub.

Za ogłoszenia redakcja nie odpowiada. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkod w składaniu, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonego numeru lub odszkodowania.

Za serdeczne wyrazy współczucia i pociechy, liczne wieńce i kwiaty oraz oddanie ostatniej przysługi mojemu najdroższemu mężowi, naszemu najtrochęsiemu ojcu

s. p.

Ludwikowi Stiensowi

składamy Przewielebnemu Duchowieństwu, p. burm. Wojciechowskiemu, Tow. Samodzielnych Kupców, Tow. Gimn. „Sokol”, Chórowi Kościelnemu „Harfa”, Straży Pożarnej, wszystkim delegacjom, Krowym i Znajomym — serdeczne

„Bóg zapłać“

Żona z dziećmi

Lubawa, w październiku 1938 r.

Nr akt Km. 830/38 - 1015/38

Sprawa: Jakielski c/a Szałkowscy

Obwieszczenie o licytacji ruchomości.

Komornik Sądu Grodzkiego w Lubawie Wacław Szalek, mający swą kancelarię w Lubawie, ulica 19 Stycznia Nr 4, na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 25 października 1938 r. o godz. 9,30 wzgl. 9,35 w Rożentalu, pow. lubawski odbędzie się licytacja ruchomości, należącej do Mariana i Weroniki Szałkowskich w Rożentalu, składającej się z 3 krów, 4 świń, 1 sani wyjazdowych, 1 kanapy pluszowej zielonej i 2 foteli klubowych, oszacowanych na łączną sumę zł 830.

Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.

Lubawa, dnia 17 października 1938 r.

(—) Szalek, komornik

Zarząd Miejski w Działdowie Nr IV/9 - 8/38

Działdowo, dnia 14 października 1938 r.

Ogłoszenie.

Podaje się do publicznej wiadomości, że wobec wygaśnięcia przysięgi w Działdowie i okolicznych wioskach — targi i jarmarki w Działdowie na zwierzęta rądcowe, bydło rogate, owce, kozy i świnie z dniem 10 października 1938 r. zostały otwarte.

Burmistrz (—) Szwedowski

Z powodu czyszczenia kotła

Śrutownik

nasz będzie nieczynny w czasie od dnia 27. 10. do dnia 9. 11. 38 r. włącznie.

Bartoszewicz i Kubica

Tartak parowy i śrutownik LUBAWA

Szan. Publiczności miasta Lubawy i okolicy podaje do taskawej wiadomości, iż

z dniem 15 października rb. OTWORZYŁEM w LUBAWIE, Rynek 29 (dom p. Kausa)

Skład bławatów konfekcji i towarów krótkich

Przez rzetelną obsługę starać się będę Szan. Klientów pod każdym względem zadowolnić.

Hubert Jaskulski

Zawiadomienie

Zawiadamiamy P.T. klientów i konsumentów, iż z dn. 20 bm odebraliśmy zastępstwo naszych wyrobów p. Walerii Błażejewskiej w Nowym Miście Lub.

Browar Bydgoski, filia w Brodnicy.

O powierzeniu zastępstwa komu innemu zawiadomimy P.T. klientów wkrótce.

Na bieżący sezon

oprócz aparatów własnej konstrukcji o znanej dobroci polecam światowej marki aparaty radiowe KOSMOS i KORONA

Wykonuję fachowo wszelkie reperacje i przeróbki z zakresu radia Ładownie akumulatorów.

ZAKŁAD RADIOTECHNICZNY

A. Swiniarski, Nowe Miasto, Rynek 2

MAKĘ RYBNĄ

(Fischmehl)

do tuczenia słoń po niżej wskazanych cenach: przy jednorazowym odbiorze od 1/2 do 4 kg 25 gr za 1/2 kg

5 „ 24 kg 23 gr za 1/2 kg
25 „ 49 kg 21 gr za 1/2 kg
50 kg wzwyż 20 gr za 1/2 kg

POLECA

STANISŁAW ROST, Nowe Miasto

Rynek 21.

Telefon 86.

Przeprawy sposobu użycia wręcza się przy zakupie.

Rowery

Otello, Lux, Korona, Oryg. Luxor, Stabil, Delta, Balta i inne.

Opony i części zapasowe do rowerów.

Przybory elektro-techniczne.

Żyrandole — baterie kieszonkowe i anodowe stale świeże na składzie.

Maszyny do szycia.

PASY ZAPĘDOWE.

Ceny bezkonkurencyjne.

FR. WANTOWSKI, BRODNICA,

Skład broni — Rynek 19.

Najlepszą kawę

Wyśmienite ciastka

Smaczne zakąski

Oblady - Kolacje

Wódki, koniaki, likiery i wina

Specjalność: Piwo Okocimskie i Grodzkie.

Codziennie KONCERT-DANCING

Ceny przystępne!

Kawiarnia Wyżlic Restauracja

LUBAWA

Gdańska 22.

Telefon 59.

Drzewo

opalowe, gromady zdadne na płoty itp sprzedaje Majątek Cibórz p. Lidzbarsk

Zgubiono

książeczkę wojskową, którą

wniósł do archiwum

Aleksander Kozłowski,

Klonowo, pow. Działdowo.

KAPELUSZE DAMSKIE

oraz czapki męskie w wielkim wyborze poleca najtaniej w nowo otwartym składzie

W. DUCHNA

Nowe Miasto, Sobieskiego 9

naprzeciw rzeź p. Ludwikiego

Przeciw

pryszczycy

do dezynfekcji poleca najtaniej Sode żrącą

Ocet drzewny

Dzgieleć

Smole drzewną

Józef Cieszyński,

drogeria i skład farb

Nowe Miasto Lubawskie

Rynek nr. 7 Telefon nr. 62

Rok założ. 1909.

Do sprzedania

1 futro podróżne (szopy)

1 płaszcz mundurowy

(zielony nowy)

książki powieściowe

i naukowe

Nowe Miasto

Wiadomość ul. Przemysłowa 8

parter

Dziewczyna

umiejąca szyć, kochająca dzie-

ci, poszukuje posady zaraz.

Miejscowość obojętna. Zgłosz.

„Drwęca”, Brodnica.

Do 1 lub 15. XI 1938 roku

potrzebna pilna, czysta

dziewczyna

z gotowaniem, która mówi

językami polskim i niemieckim.

Oferty pod „nr. 50” do Eksp.

„Drwęca” Nowe Miasto Lub.

Pomocnik krawiecki

potrzebny od zaraz

Karpiński Franciszek

Lubawa, Ratuszowa 3.

Samotny

pasterz-dojarz

i starsza dziewczyna do

kuchni od zaraz potrzebni

Dembicki, Lubawa wybud.

Stale na składzie

w wielkim wyborze

świeże

ANODY

do radia

oraz BATERIE

Z. DUCHNA

Działdowo

ul. Marsz. Piłsudskiego 4

Na dzień

Zaduszny

poleca

lampki i świece

nagrobkowe

KSIEG. „DRWECA”

Nowe Miasto.

J. Truszczyński, Lubawa, Rynek 32/34

Telefon 94.

Wielki wybór:

TRYKOTÓW SWETRÓW WELNY WSZELKIE BŁAWATY i duży wybór towarów krótkich

POLECA

B. Schlesinger

LUBAWA, Zamkowa 17

Naprzeciw piekarni p. Raszkowskiego

Najoszczędniejsze

Parniki

do kartofli „Żar”

Kafle

do pieców biało i niebiesk. Kafle szamotowe w różnych kolorach i deseniach Wszelkie okucia do kuchni i pieców najtaniej i w wielkim wyborze poleca

A. Truszczyński

skład żelaza.

Lubawa, tel. 94

POLECAM

Tran do skór Olej centryfugowy Olej maszynowy Olej motorowy Olej cylindrowy Smarę do woza żółta i czarna Tłuszcz do lagrów

Franciszek Tysler,

Lubawa.

Nowożeńcom

kompletne wyprawy jak porcelana, fajans, szkło wyroby emaljowane, cynkowane oraz wszelkie sprzęty kuchenne

poleca po niższych cenach

Wł. Wyżlic

dawn. Fa Wł. Czajkowski skład żelaza sprzętów kuchennych

LUBAWA, Rynek 12

Obrączki ślubne

polecam najkorzystniej

K. Mówka

zegarmistrz i złotnik

LUBAWA, Rynek 10.

Kupują

złoto i srebro.

Na sezon zimowy

polecam po korzystnych cenach:

kafle

białe i kolorowe

piece żelazne

rury, węgiel opalowy i kowalski

BRYKIETY

Alfons Leski

LUBAWA - Pomorze

Grunwaldzka 10.

skład żelaza - narzędzi - Art. budowlane - Sprzęty kuchenne

porcelana - Szkło - Fajans

przy moście - telefon 111.

Pasy zapędowe

wielki wybór najtaniej

poleca

Składnica skór

Cz. Balcerowicz,

Brodnica

przy moście - telefon 111.

Kafle

w najnowszych deseniach i modnych kolorach

poleca

Tadeusz Kozicki,

Brodnica, Hallera 17.

POLECAM

Księgi handlowe

i obrachunkowe dla młynów

zakładam — prowadzę facho-

wo i solidnie.

Bilanse i inwentury

sporządzam wg przepisów

ustawowych.

Kursy księgowości udzielam.

R. Rosiński, buchalter-bilans.

Brodnica, ul. Sienkiewicza 9

3-pokojowe

mieszkanie

z kuchnią w ul. Tylickiej od

zaraz do wynajęcia.

Zgłoszenia do eksp. „Drwęca”

Nowe Miasto Lub.

Gospodarstwo

65 morgowe, z nowym zabu-

dowaniem i kompletnym in-

wentarzem żywym i martwym

o ziemi klasy III. z dobrym

torfem, położone we wsi ko-

ścielnej powiatu lubawskiego

przy szosie wojewódzkiej, Za-

rząd Gminy na miejscu, spo-

wodu wyprowadzenia się od

zaraz po umiarkowanej cenie

na sprzedaż.

Zgłoszenia kierować należy do

„Biura Pisania Podań” Fr. Tro-

szczyńskiego w Nowym Mieście

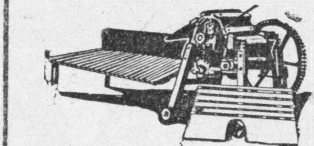
Lub. ul. Srodkowa 6.

Budżety szkolne

do nabycia

w Księg. „DRWECY,

Nowe Miasto Lub. Rynek 4.

Z mego dobrze zaopatrzonego składu

POLECAM

po niższych cenach

wszelkie maszyny

rolnicze

Parniki „ŻAR“

i inne.

Siekacz do buraków

oraz wszelkie części

zapasowe do takowych

Kafle do pieców

w różnych kolorach i ozdobach

i okucia do takowych,

Piece żelazne

pokoju i kuchenne.

Latarnie stojenne

najnowsze wykonania.

Separatory do mleka

Maszyny do szycia

Broń i amunicja.

N. EWERTOWSKI,

handel żelaza, maszyn i arty-

kulów rolniczych

sprzęty domowe — szkło —

porcelana i fajans

Nowe Miasto Lubawskie

Rynek 27 Tel. 66

Ziemniaki

fabryczne kupuje

Majątek Państw.

Brodnica-Zamek.

DOMEK

3 jedno izbowe mieszkania w

Brodnicy, skanalizowany za

2000 zł sprzeda.

Kto? wskaze eksp. „Drwęca”

Nowe Miasto.

Gospodarstwo

12 morgowe sprzeda

Kto? wskaze eksp. „Drwęca”

Nowe Miasto.

Narzędzia kowalskie

mam na sprzedaż

Władysław Pedynkowski

Kiełpiny, k. Lidzbarska

Więszą ilość dobrej

kapusty

mam na sprzedaż

Kuczyński, Lubawa,

ul. Kuppnera.